

۲۲۴۲۵۶۲

۲۰۰ بازی برای تقویت هوش و استعداد

کتاب کار: والدین و مربیان

حمیده محاتی - طاهره خانی

با مقدمه دکتر هادی هاشمی رزینی

پارس کتاب

عنوان و نام پدیدآور: ۲۰۰ بازی برای تقویت هوش و استعداد - حمیده خانی، طاهره خانی

نشر: پارس کتاب، تهران، ۱۶۲ ص. مصور

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۲۸-۶۵-۳

فهرست نویسی بر اساس فیبا

رده بندی کنگره: BF ۴۳۱/۳

رده بندی دیویی: ۱۵۳/۹۳

کتابشناسی ملی: ۸۵۱۵۰۱۲

۲۰۰ بازی برای تقویت هوش و استعداد

کتاب کار: والدین و مربیان

نویسندگان: حمیده خانی - طاهره خانی

با مقدمه دکتر مهدی هاشمی رزینی

انتشارات: پارس کتاب

طراح و گرافیک: سمیه ملحدی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۲۸-۶۵-۳

چاپ اول - تهران - ۱۴۰۰

چاپ و صحافی: مهرگان

تیراژ: ۳۳۰ جلد

هرگونه خلاصه نویسی و کپی به صورت کامل و یا بخشی از این کتاب بدون اجازه ناشر پیگرد قانونی دارد.

خ. انقلاب، خ. اردیبهشت، خ. شهید وحید نظری، پ. ۵۰۱، واحد ۲

تلفن تماس: ۶۶۴۹۰۱۲۰ - ۶۶۹۶۳۱۳۲ - ۶۶۹۶۰۸۳۳

www.parsketab.org

فهرست

۷	مقدمه
۱۱	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: هوش و هوشبهر
۱۹	فصل دوم: هوش دیداری - فضایی
۳۵	فصل سوم: هوش زبانی - کلامی
۵۱	فصل چهارم: هوش بدنی - حرکتی
۶۷	فصل پنجم: هوش موسیقایی
۸۳	فصل ششم: هوش درون فردی
۹۹	فصل هفتم: هوش میان فردی
۱۱۵	فصل هشتم: هوش منطقی و ریاضی
۱۳۳	فصل نهم: هوش طبیعت گرا
۱۵۱	فصل دهم: هوش وجودی

مقدمه

بدون شک، همهٔ پیشرفت‌های شگفت‌انگیز دنیای کنونی زاده یادگیری انسان است. محیط و آنچه در آن است پیوسته در معرض تغییر قرار دارد و انسان نیز برای هماهنگ شدن با آن تغییرات و یا برای مقابله و مبارزه با آن‌ها و برای درک چگونگی تغییرات و ارائه راه‌حل‌های مناسب، برای سازگاری و برای ادامهٔ زندگی پیوسته در کوشش و تلاش برای یادگیری و افزودن دانش خویش است.

بدون شک نقش یادگیری در زندگی انسان غیرقابل انکار است، باید گفت که اهمیت یادگیری در رشد آدمی بسی فراتر از چشم‌انداز اندیشه‌های اوست. از مهم‌ترین راه‌های ورود به دنیای کودکان و افزایش یادگیری در آنان استفاده از بازی است. بازی پیوندی است که بین افکار درونی و جهان بیرونی کودک به وجود می‌آید و به کودک کمک می‌کند تا توانایی کنترل بر اشیاء را به دست آورد. همچنین بازی کردن به کودک اجازه می‌دهد تا افکار، احساسات و تجاربی که به آن تسلط دارد را آشکار نماید. کودکان و تربیت و رشد صحیح آن‌ها، موضوعی است که در تمامی جوامع و ادیان مورد توجه بوده است.

بازی نقش مهمی در رشد و پرورش کودکان دارد. بازی، فرایندی است همراه با تحرک، احساس آزادی در انتخاب و ادامه، لذت‌بخش و بدون هدف مادی، که در اکثر حیوانات و انسان‌ها وجود دارد. ازجمله مظاهر عمده و کاملاً مشخص رشد اجتماعی و رشد ذهنی شناختی بازی است. به این معنی که کودک کیفیت و هر دو نوع رشد خود و سایر جنبه‌ها، مخصوصاً جنبهٔ حرکتی را در بازی‌هایش منعکس می‌کند. بازی عاملی است برای رشد نیروهای خام و آماده‌سازی آن‌ها برای استفاده از زندگی. بازی فرایند یادگیری را برای کودک، این انسان کوچک، لذت‌بخش می‌کند. بازی فرایندی است که

تقریباً در اکثر حیوانات و در همه افراد تا پایان عمر ادامه دارد که چند و چون آن بر حسب مراحل رشد و تکامل و تحت تأثیر عوامل مختلف است. نظریه‌های بازی را می‌توان به دو دسته تقسیم نمود. نظریه‌های کلاسیک متأثر از فرضیه تکامل هستند. آن‌ها به ما توضیح می‌دهند که چرا کودکان بازی می‌کنند؟ اما نظریه‌های جدید به بازی به عنوان "تقویت‌کننده رشد فردی" می‌نگرند.

بر همین اساس دو دسته نظریه در مورد استعداد و توانایی وجود دارد. گروهی اعتقاد به ذهنیت رشد یافته دارند و معتقدند هوش بخصوص هوش‌های چندگانه و استعداد را می‌توان آموزش داد و همان‌گونه که ماهیچه‌های افراد با ورزش تقویت می‌شوند، استعداد و توانایی ذهنی افراد را نیز می‌توان با روش‌های مختلفی از جمله بازی‌های آموزشی تقویت و ارتقاء داد. دسته دیگری به ذهنیت ثابت اعتقاد دارند و معتقدند استعداد و هوش یک توانایی ارثی غیر قابل تغییر است و لذا آموزش در آن تأثیر چندانی ندارد، لذا هرگونه تلاشی برای افزایش هوش‌های چندگانه و استعداد بی‌نتیجه است. پژوهش‌های اخیر ذهنیت رشد یافته را بررسی و نتیجه آن را بسیار مؤثر در افزایش توانایی‌های افراد قلمداد و گزارش کرده‌اند. به گونه‌ای که نظریه پردازان ذهنیت رشد یافته هوش و استعداد، بر تغییرپذیری آن اصرار می‌ورزند و فراهم آوردن تجارب یادگیری را بر افزایش هوش کودکان مؤثر می‌دانند. زیرا بخش عمده رفتارهای هوشمندانه را کارکردهای شناختی تشکیل می‌دهد و کارکردهای شناختی، اکتسابی و تغییر پذیر محسوب می‌شوند.

نظریه هوش چندگانه توسط هاوارد گاردنر (۱۹۷۰)، روان‌شناس برجسته معرفتی شد و آن‌ها را قابل افزایش می‌دانست به گونه‌ای در کشورهای آمریکای شمالی و بعضی کشورهای دیگر مدارس تحت عنوان مدارس گاردنر شکل گرفته‌اند، طبق نظریه گاردنر، برای به دست آوردن تمام قابلیت‌ها و استعداد‌های یک فرد، نباید تنها به بررسی ضریب هوشی پرداخت، بلکه انواع دیگر هوش و استعداد او شامل هوش موسیقایی، هوش درون فردی، هوش برون فردی، هوش تصویری-فضایی، هوش جسمی-حرکتی، هوش کلامی-زبانی و هوش طبیعت‌گرا نیز باید در نظر گرفته شود.

بر همین اساس تدوین و طراحی بازی‌ها برای افزایش هوش‌های چندگانه و استعداد در کودکان بسیار لازم و ضروری است. در این کتاب خانم‌ها حمیده خانی و طاهره خانی از بهترین فارغ التحصیلان رشته روان‌شناسی و شاغل در زمینه روان‌درمانی

کودکان و نوجوانان و از سخت‌کوش‌ترین و بااخلاق‌ترین افراد حاضر در این زمینه که بنده افتخار آشنایی با این عزیزان را سالیان زیادی است، در زندگی خود دارم، به ابداع بیش از دویست بازی متناسب با هوش و استعداد در زمینه‌های دیداری فضایی، زبانی کلامی، بدنی حرکتی، موسیقایی، درون‌فردی، میان‌فردی، منطقی ریاضی و هوش و استعداد طبیعت‌گرا در قالب ده فصل همت گماشته‌اند، این جانب ضمن تقدیر و تشکر از این اقدام ارزشمند، این کتاب را برای همه مربیان، درمانگران، والدین، معلمان و کلیه افراد شاغل در این زمینه مفید و مؤثر می‌دانم و اصرار دارم که این کتاب را سرلوحه برنامه‌های مداخله‌ای خود به جهت کمک به رشد و استعداد افراد و کودکان و همچنین رابطه درمانی قرار دهند.

دکتر هادی هاشمی رزینی

عضو هیئت علمی گروه روان‌شناسی دانشگاه خوارزمی

اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰